

Pályázatok

Minden szó egyszeri beiktatása 16, vas-
tagon szedett betűkből 32 fillér. Pályá-
zatok felvételnek: Budapest, Sip ucca 10.
— Hirdetések díja előre fizetendő. —

A kiskunhalasi orth. izr. hit-
község pályázatot hirdet első
metszői állásra. Megkívántatik,
hogy 3 elismert orth. rabbtól ka-
bóló-ja, igen jó — lehetőleg zene-
képzett — előmádkozó, kitűnő
baal-kajre és gyakorolt mohel le-
gyen. Pályázhatnak 40 éven aluli,
kisosaládu, feddhetetlen előéletű
magyar állampolgárok. Fizetés:
havi járandóság megegyezés szer-
int, szabad lakás, fél sechitő,
az exportgabella részese és
egyéb szokásos mellékjöveldel-
mek. Pályázatok felszerelve ka-
bóló-másolatokkal, kor és családi
állapot megjelöléssel, bezárólag f.
évi június hó 1-ig, alulírott elnök-
séghez adhatók be. Az állás el-
foglалása kölcsönös megállapodás
tárgya. Utiköltségre csak meghi-
vottak számíthatnak.

Kiskunhalas, 5690. Ijor hó 3-án.
Schwarcz Mihály
hitk. elnök.

A pásztói orth. izr. hitközség
első kánior-metszői állásra pályáza-
tot hirdet. Pályázhatnak 40 éven aluli
saichet-üabajdek münche, kinek 3
orth. rabbikapacitástól képesítése
van, kellemes hangú, kimondott jó
báál filo, magyar állampolgár. Fi-
zetés megállapodás szerint. Utiköltsé-
g csak a megválasztottnak térít-
tetik meg. Wohl Sándor hitk. elnök.

תית דקהל ספרדים מישקאלין
זיר וזכען סער דזשארא איוען מלמד דער חומש
רשיי נשיח נוח אונטערריכטען קאנן. ציינוססע
אונד איוענערהאנדלי געשריבענע אפערטע זיד
צו ריכטען אן
Berger Sámuel, Miskoloz, Széche-
nyi-utca 103.

A császártöltési fiókhitközség
orth. metszőt keres, fizetés havi 85
pengő és lakás. Ajánlatok Főrabbi,
Kiskőrös címre küldendők.

A kunszentmiklósi aut. orth. izr.
hitközség a rabbi-állás betöltésére
pályázatot hirdet. Pályázhatnak 35-40
évnél nem idősebb rabbik, kik 3
elismert orth. rabbtól hatórói nyer-
tek, jeles magyar hitközségek és a
törvényben előírt világi képzettséget
elsajátították. Pályázati határidő 1930
június 1. Javadalmazás megállapo-
dás szerint. Felvilágosítást ad
Schwarcz Lipót hitk. elnök, költséget
csak a megválasztottnak térítünk meg.

A szarvasi Talmudtóra egyesít
azonnali belépésre keres egy kisegítő
böcher-melámedot, aki ivrit, kezdő
chümis-rásit tanít. Vándorkosztót
és lakást kap; fizetés megegyezés
szerint. Weinberger Herman gond-
nok.

Apróhirdetések

Hirdetési díjszabás: minden szó egyszeri
beiktatása 16, vas- tagon szedett betűkből
32 fillér. Állást keresőknek szavankint
13, vas- tagon szedett betűkből 26 fillér.
Apróhirdetések felvétele: Budapest, VII.,
Sip ucca 10. — Jelíges levelek kettős bo-
ritékban választékkal ugyanoda inté-
zendők. — Apróhirdetések csak a díj elő-
zetes lefizetése mellett közölhetők.

LÖWINGER Sámuel Kaba. Házasság-
közvetítő. Megbízásokat elfogad.

KIZÁRÓLAG előkelő körökben, házassá-
gokat legdiszkrétebben közvetít Meisels
héber könyvkereskedés és tálliszszövőde,
Rombach-ucca 8. A Rombach templom-
mal szemben.

FIAM részére, akinek Budapesten expo-
nált helyen nagyobb forgalmas üzlete
és ipari vállalata van, keresek átlagon
felüli szép vallásos orthodox zsidó
leányt 24—30 év között, 20.000 pengő
hozománnyal. Levelek „igazi orthodox”
jellegére a kiadóba kéretnek.

BENŐSÜLHET orth. zsidó családba intelli-
gens érettségizett, minden kritikát ki-
bíró 25—27 éves uri fiatalember. Fény-
képes ajánlatokat továbbít a kiadó-
hivatal. „talmudtudó előnyben” jelige
alatt. Hozomány 35.000 Pengő.

KERESSEK fiamnak oly kimondottan
szép özvegyasszonykát, aki föltét-
len vallásos, jólelkű, tálmid ohó-
chóm ve-chószid leánya, 40.000 P
hozománnyal vagy vagyonnal.
Gyermek nem akadály. Illó par-
ti legyen egy 50.000 pengővel ren-
delkező 30 éves nagykereskedő, öz-
vegyemberhez. Sádchent elfoga-
dok, de nem díjazok. Adatokat tel-
jes címmel, nem burkoltan, kérek.
»Titoktartó bentjáró» jellegére a
»Zsidó Ujság»-hoz.

MEGNŐSÜLNE, vagy benősülne szí-
goruan vallásos családba 24 éves,
minden információt kibíró, vidéki
napilap szerkesztője. »Lagbeómer»
jellegére leveleket a kiadóhivatal to-
vábbít.

PERFEKT magyar-német levelező, mérleg-
képes könyvelő, kitűnő munkaerő, szá-
mos évi gyakorlattal megfelelő állást
keres, esetleg óras könyvelés és leve-
lezés is vállal. Elmegy vidékre is. Szí-
ves megkeresést „szombatot tartó 1930”
jellegére a kiadóba.

TANULÓT keresek, szolid és vallásos ház-
ból rőfös és férfikészaru üzletembe.
Glattstein Ignác, Salgótarján.

AMBICIÓS FIATALEMBER, abszolút meg-
bízható, szombattartó fakeskedésbe
ajánkozik külső és belső munkálatokra.
„Hűség” jelige alatt a kiadóhivatal to-
vábbít.

INTELLIGENS 26 éves, jesivákat járt fiatal-
ember, gyakorlott kereskedő, benősülne
jobb családba. Leveleket „Niszan” jelí-
gére a kiadóhivatalba kér

KERESÜNK azonnali belépésre érettségi-
zett és könyvelésben jártas jó kézírásu
szombattartó fiatalembert. Ajánlatok
VIKTÓRIA SAJTGYAR, ÖLBÖ, címre
küldendők.

CIPŐZLETEMHEZ, mely forgalmas he-
lyen 25 éve fennáll 5000 pengőig társat
keresek. Cím a kiadóban.

MASGIACH-állást keres fiatal házas. Cím
Reiz Józaef, Paszab, Szabolcs m.

ÜGYNÖKÖK felvételnek fixfizetéssel és
jutalékra Csepel kerékpárok eladására.
Weber Albert gépraktáros. Pápa, Czelli-
ut 3.

MEGBIZHATÓ, középkorú, perfekt ház-
vezető, intelligens, elmenne május
15-ére szigoruan vallásos, urházhöz,
hol cseléd van. „Lelkiismeretes” jelige.

FIATAL vallásos, jól varni tudó leány
elmenne üzletbe vagy házhoz varni,
esetleg főzésnél is segítene. „Szerény
fizetés” jelige.

FIATAL orth. fűszeresség állást
keres. Csak vidéken. Neustadt S.
címén Widder Ármin, Cöldömök.

SZAKKÉPZETT asztalossegéd hely-
ben vagy vidékre ajánkozik. Cím:
Király-u. 21. II. em. 42.

14 ÉVES orthodox fiu elmenne vi-
dékre könnyű szakmára tanulónak,
teljes ellátásért. Cím a kiadóban.

TALMUDISTA ajánkozik melámed-
nek, esetleg házitánitónak chümis-
rási és gemóre tajszezasz oktatás-
ra. Üzletbe is segídezhetik. »Bó-
cher» jelige.

SÍRKÖVEK minden kivitel-
ben legolcsóbb gyárláron
Schreiber Jakab
villanyörre berendezett
sirközemében Debrecen,
Hunyadi-utca 14.

2 szobás uccai
komfortos lakás
Népszínház-uccában
butorozva albérletbe kiadó.

Telefon: Automata 266—37.

Felelősszerkesztő és kiadótulajdonos
GROSZBERG JENŐ

Hoffmann és Társa könyvnyomda,
VI., Próféta-u. 7.

ZSIDÓ UJSÁG

AZ ORTHODOX ZSIDÓSÁG FÜGGETLEN HETILAPJA

ALAPITOTTA:
Groszberg Lipót ז"ל

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, VII., SIP-UTCA 10.
TELEFON: 1. 425—90. CSEKKSZÁM: 50.791.
EGÉSZ ÉVRE 20, PENGŐ

SZERKESZTI:
Groszberg Jenő

Orthodox nagygyűlések

A kinyilatkoztatás tartalmáról azt
mondja a hagyomány, hogy ősrégi
voltának ellenére mindig újnak, üdö-
nek tünjön fel a hívők előtt. A tal-
mud bölcsői a Tóra ama szavait: »le-
gyenek az igék, amelyeket elrende-
lek neked a szívveden, így írja kö-
rül: olyanoknak tünjenek fel előtte,
mintha a mai napon adattak volna a
Szináj hegyén. Mert régi a feladat,
de napoként meg kell oldani. Az
ősrégi probléma megoldásához min-
den nemzedéknek hozzá kell járulni,
a maga tehetsége szerint. Nehéz a
kérdés: miképpen őrizhetjük meg a
hagyományainkat a mai viszonyok
mellett, amelyek nem kedveznek az
ősrégi Tan háboríthatatlan érvény-
rejtetésének? Honnan szerezzük a
kívüljáró hatalmas, mindent lenyü-
gőzni látszó hatása ellen a szükséges
ellentételt? Súlyos a kér-
dés, de mindenkor újból kell meg-
kérdelnünk a feleletet és ennek értelmé-
ben kell élni és cselekedni.

Az orthodox létfenntartás egyik
legfontosabb eszköze az orthodoxia
szervezete, amelynek alapjait Ma-
gyarországon 60 évvel ezelőtt rak-
ták le nagy rabbijaink, a zsidó val-
lásság megmentésére. A tapasztalat
bizonyítja és az elmult hat évtized
tanúságot tesz amellett, hogy ez a
különálló szervezet üdvösen befolyá-
solja az orthodoxia életét. Innen van
az, hogy a magyar orthodoxiának az
imperiumváltozások után levált ré-
szeiben az orthodoxia intenzív élete
egyes arányban áll a szervezet
fontosságának elismerésével. Hogy a
szervezet szűk hitközségi körre szo-
ritkozó területe az orthodoxia gyen-
geségére mutat, azt a jugoszláviai
egynéhány orthodox hitközség sze-
rény erőt képviselő tömörülése bi-
zonyítja. Az erdélyi orthodoxia a
szervezetének gyengesége miatt ál-
landó viszálykodásokban marcangolja
szét magát. Ellenben a szlovenszki
orthodoxia irányvonala felfelé menő

tendenciát mutat, nem utolsó sorban
azért, mert az országos szervezete
legjobban igyekszik a legrégebb ön-
álló orthodox szervezkedést: a ma-
gyar szervezet tapasztalatait és kö-
vetkezetességét az életbe átvinni.

Ilyen szempontból kell értékelni s
becsülni az orthodox országos szer-
vezetek munkáját, amelynek e héten
három megnyilvánulása volt: a ma-
gyar Országos Képviselőség (száz-
asbizottság) gyűlése, továbbá a szlo-
venszki orthodox országos szerve-
zet intéző bizottságának konfe-
renciája és az ottani Machziké Ha-
dosz összejövetele.

A magyar orthodox száz-
asbizottság ülése referáló részletes je-
lentésünkben kiitnik, hogy a nehéz
viszonyok dacára az orthodoxia köz-
sége iránti érzék és felelősség-
érzet élénken él a megválasztottak-
ban. Kedden sűrű rajokban vonultak
fel a bizottság tagjai, az orthodox
hitközség diszternébe. — Tiszte-
letre méltó arcok a főváros utcáin: a
vidéki főrabbi. A tárgyalás ko-
moly, beható és magas színvonalon
mozgott. Amint ezt a dolog ter-
mészete megkívánja, a Zsidó Ujság
multheti vezércikkében említett kér-
désekké alakították a tárgyalás gerincét.
Jelentős lépés történt a hitközségi
tisztviselők ügyének rendezése tekin-
tetében. Határozatba ment a tiszt-
viselői nyugdíjintézet megvalósítása.
A határozat nem marad meg a szó-
nál, mert nem maradhat meg. A kér-
dés elintézésére elkerülhetetlen és sür-
gős. Egészséges hitközségi élet nem
képzeltető el, ha az alkalmazottak
jövőjük miatti aggodalomban végzik
teendőiket.

A száz-
asbizottság ülésén kifeje-
zésre jutott a jesiva-probléma megol-
dásának az orthodoxiára nézve sors-
döntő fontossága. Jesiva nélkül nin-
csen orthodoxia és országos megala-
pozás nélkül nincs igazi jesiva-tá-
mogatás. A felszólalók szavaiból fel-

tétlen elismerés csendült ki a Győr-
ben székelő Országos Tomché Jesi-
vós Egyesület nemes, sokféle aka-
dályt leküzdő, minden támogatásra
érdemes munkája iránt. A magyar
jesivák felségélyezésének megszerve-
zése más nem is lehet, mint a neve-
zett egyesület szélesebb alapra való
fektetése.

A munka megbecsülését mi sem
bizonyítja jobban, mint, hogy a
szlovenszki Machziké Hadosz érsek-
újvári értekezlete a Tomché Jesi-
vós Szlovenszki való átlpántálá-
sa mellett döntött. Amíg a pozsonyi
Orthodox Iroda intézőbizottságának
tárgyalása a szervezet kiépítése és
pozíciója megerősítése körül forgott,
addig a Machziké Hadosz az ortho-
doxia belső szellemi és erkölcsi
ügyeit tárgyalta. Igen fontosnak tart-
juk azt a törekvést, hogy a mai
kor eszközeinek igénybevételével ál-
landóan gondoskodjanak arról, hogy
a nőket az orthodoxia követelményei-
ről felvilágosítsák. Sokféle szempont
veendő e téren tekintetbe, de egy
bizonyos, hogy az orthodox leány-
nevelés ügyét az eddigi elhanyagoltság-
ban hagyni nem lehet.

Hogyan lehet új eszközökkel a ré-
gi, szent célok szolgálatába állani?
Hogyan lehet az orthodoxia évezre-
des ideáljait a mai viszonyok mellett is
szolgálni? Ezt a nagy kérdést kell
minden orthodox összefogóval tár-
gálni. Ez a szellem uralkodott a há-
rom orthodox gyűlésen, amelyek min-
degyikéből kihangzott a régi, báto-
ritó, de kötelezőteljesítésre hívó,
reményt és hitet ébresztő, de cselek-
vésre felszólító szó: »nischazkó: beád
áménü veoré elajkenü, vá-Hásém há-
tajv beénov jáásze — hadd legyenek
erősek népünk és I-tenünk városai
érdekében s az I-tenünk városai
ami az ő kegyelmének tetszik». Az
eredmény a Mindenhatóan van, de
a munka és kötelesség a miénk.

Az Országos Képviselőség ülése

A megnyitás

Május 6-án délelőtt fél 10 órakor ülésezett a legutóbb megválasztott országos képviselőség a bpesti orth. hitközség dísztermében Frankl Adolf elnöke mellett. A gyűlésen a 40 rabbitag és a 60 világi tag legnagyobb része megjelent, úgy hogy mintegy 90 tag vett részt az országos képviselőség első nagygyűlésén. Frankl Adolf elnök nyitja meg az ülést, szívélyes szavakkal üdvözlöi a megjelenteket. Az üdvözlés után fájdalomosan emlékezett meg arról a nagy veszteségről, amely az orth. zsidóságot érte egyik legnagyobb, legkiválóbb rabbitagjának, Grünfeld Simon büdapesti főrabbinak rövid idő előtt történt elhunytával. Az Orth. Központi Iroda részéről Frankl elnökön kívül Hartstein Lajos ügyvezető alelnök és dr. Reiner Imre jogtanácsos vettek részt a gyűlésen. Utóbbi vezette a jegyzőkönyvet.

A Központi Bizottság választása

Hartstein Lajos ügyv. alelnök ismerteti a napirendet, amelynek első pontjaként a Központi Bizottság megválasztása szerepel. Ismerteti a választásra vonatkozó jogszabályokat, melyek szerint a 10 rendes és a 3 pót világi tag megválasztásában az országos képviselőség valamennyi tagja, tehát úgy a rabbi, mint a világi tagok vesznek részt. Ezzel szemben a központi bizottság rabbi-kollégiumának 5 rendes és 2 pót rabbitagnak megválasztásában egyedül a rabbitagok vesznek részt. — A választás ilymódon tehát 2 urna előtt megy végbe. Egyik urnába a világi tagokra adják le a szavazatokat az összes országos képviselőégi tagok, a másik urna előtt kizárólag a rabbitagok szavaznak. A rabbitagok választási urnájánál a szavazatszedő bizottság elnöke Strasser Salamon debreceni főrabbi, a világi tagok választási urnájánál a bizottság elnöke óbudai Freudiger Abraham volt. Hogy a nagygyűlés tagjai a jelöltek személyében megegyezhes-

senek, Hartstein alelnök az ülést egy órára felfüggeszti. Háromféle lista forgott közkezen. 11 órakor kezdődött a szavazás, a záróra déli 12 órára lett megállapítva. Háromnegyed 1 órakor hirdette ki Frankl Adolf mindkét bizottságnál leadott szavazatok eredményét. A világi tagokra 76, a rabbitagokra 32 szavazatot adtak le. Az eredmény a következő:

A Központi Bizottság rabbitagjai

Rendes tagok:

Strasser Salamon (Debrecen), Rosenbaum Mózes (Kisvárdá); Bródy Emánuel (Nagykálló), Teitelbaum Naf-tali (Nyirbátor), Snyders Bernát (Győr)

Póttagok:

Kohn Farkas (Csorna), Rosenbaum Lipót (Tálya.)

Természetes, hogy a már régebben megválasztott örökös disztagok, mint tiszteletbeli Központi Bizottsági tagok ezuttal választás alá sem kerültek. Ily disztagok: Winkler Lipót mádi, Silberstein Józua váci, Schreiber Simon egri s Benedikt Márk szombathelyi főrabbi.

A Központi Bizottság világi tagjai

Rendes tagok:

Óbudai Freudiger Abraham, óbudai Freudiger Lipót, Korein Dezső (Budapest), Bernfeld Sámuel, Krausz Mór (Debrecen), Steiner Vilmos (Pápa), Friedmann Hermann (Mándok), Mandula Mór (Miskolc), Schvarcz Izidor (Győr), Németi Sándor (Nyir-egyháza).

Póttagok:

Klein Márkusz (Bpest), Berger Be-

A Magas-Tátrában egyetlen megbízható orth. kóser penzió!
Május 1-én nyitom meg **penziómat**

Tátralomnicon.

Elsőrendű konyha és kiszolgálás. — Tátralomnic a legszebb és legforgalmasabb hely a Magas Tátrában, Vilamos és vasút közlekedés Poprádról.

— Egész éven át nyitva. —

SCHREIBER MÓR bérlő
Tátralomnic (CSR) Bugsch Villa.
(Észlelt Alsótátrafüreden).

nő (Beled), Kornitzer Salamon (Szerecs).

A választási eredmény kihirdetése után Frankl elnök szívélyesen üdvözölte a megválasztottakat és az ülést délután 4 óráig felfüggesztette.

Tiltakozás az orosz vallástüldözések ellen

A délutáni ülésen Frankl elnök megnyitó szavaiban szomorúan és fájdalomosan emlékezett meg arról a vallástüldözésről, mely Oroszországban hittestvéreinkkel szemben folyik. A magyar orthodox zsidóság nevében a legerélyesebben megbélyegzi és tiltakozó szavát felemeli az oroszországi események ellen, végül a Mindenható segítségét esdeklí szerencsétlen orosz-zsidó testvéreink részére.

A jesivák támogatása

Hartstein alelnök a jesivák támogatásának szükségességéről beszélt. Felkéri az országos képviselőség tagjait, hogy mindannyian járuljanak hozzá tetterős akarattal a jesivák szánálásához. Különböző javaslatok hangzóttak el. Többek között: Danziger (Sárospatak) hitk. jesiva-pótadó bevezetését ajánlja; dr. Deutsch Adolf (Budapest) szerint létesítsék egy gyertyagyárral megállapodás a sábo-szi gyertyák előállítására vonatkozólag, amely gyertyák áraiban egy bizonyos plusz a jesivák részére bennfoglaltassék; Schlesinger Adolf a máceszliszt árához való néhány fillér hozzávetését tartja célravezetőnek, továbbá azt, hogy alakuljon egy 300 tagu kuratórium, melynek minden tagja évi 200 pengővel hozzájáruljon, ő a maga részéről Budapesten 30 tagot garantál; Szoffer M. A. (Csorna) hangoztatja, igyekezzék minden jesivafenntartó a jesivája részére való szükséglet egy részét saját erejéből előteremteni; nagy dicsőréttel nyilatkozik továbbá az »Országos Tomche Jesivász« munkájáról. Óbudai Freudiger Abraham ajánlatára végül úgy határoztak, hogy az országos képviselőség egy 10 tagu bizottságot küld ki a jesiva-kérdés egyöntetű, az Országos Tomché Jesivász Egyesü-

lettel összhangban való rendezésére. Altalában az a meggyőződés nyilvánult meg az egész nagygyűlés részéről, hogy a jesiva-kérdés az orthodox zsidóságnak életkérdése és hogy a mai nehéz viszonyok dacára is ennek az akciónak a leghathatósabb támogatása szükséges.

Szervezeti szabályzatok kiegészítése

A tárgysorozat következő pontjaként Hartstein alelnök az országos szervezeti szabályok kiegészítését javasolja. Óbudai Freudiger Károly és Korein Dezső hozzászólása után a százas bizottság akként döntött, hogy a szervezeti szabályok az 1904-ben kiadott módosításokkal egészítessenek ki.

Megalakították az Orth. Hitk. Tisztviselők Nyugdíjintézetét

A hitközségi tisztviselők nyugdíjintézetének ügye volt a napirend következő és legkiemelkedőbb pontja. Hartstein alelnök részletesen rámutatott azokra a lehetőségekre, amelyek itt megoldásként jelentkezhetnek. Óbudai Freudiger Lipót, mint az e célra tavaly kiküldött bizottság elnöke preferált a bizottság eddigi munkájáról és felkérte Schlesinger Adolfot, a bizottság előadóját: terjessze a nagygyűlés elé a bizottság elaborátumát. Schlesinger Adolf kimerítő és részletes felszólalásban tett eleget ennek a kérésnek.

Az összes felszólalások után Hartstein ügyv. alelnök összefoglalta az elhangzottakat s az országos képviselőség határozataként kimondta az Orthodox Hitközségi Tisztviselők Nyugdíjintézetének megalakítását. A nagygyűlés határozatában amellelt foglal állást, hogy

a tisztviselők biztosítása minden orthodox hitközségre nézve egyaránt kötelező
legyen. Az országos képviselőség egy

17 tagu bizottságot választott, amelyet ennek a kérdésnek kidolgozásával, a bizottság tárgyalásainak irányításával pedig az Orth. Központi Irodát bízta meg. A bizottság rövid időn belül egybe fog gyűlni, hogy részleteiben kidolgozza a nyugdíjintézet szabályzatát, hogy ezt a kérdést végleges megoldáshoz juttassa.

Epilógus

A napirend ezzel kimerülván, Frankl Adolf megható szavakkal rekesztette be a nagygyűlést, mely szívélyes bucsuzások közepette az elnök eltetésével esti 7 óra után ért véget.

Utban a Szentföld felé

A munkácsi főrabbi és társasága a hajón — Helyfoglalás péntek délután — Iránytű mutatja a mizrachot A „veszélyes” ifju

A hajón Trieszt—Brindisi között, 1930. május 4.

A munkácsi főrabbi Erecz Jiszroelba való utazásának terve — amelyről a Zsidó Ujság adott hirt pár héttel ezelőtt — hiveinek sokaságában rendkívül mély benyomást keltett. Ha a szentföldi ut terve előbb lett volna ismertté, vagy ha a gazdasági viszonyok nem volnának olyan szomorúak, sokkal nagyobb társaság igyekezett volna felhasználni az alkalmat e nagy gaon körében való utazásra. De így is nagy izgalom volt a trieszti zsidóságnak vallásosabb részénél, a mikor péntekre jelezve volt a főrabbi megérkezése. Nagy tisztelettel fogadták a pályaudvaron. Szűkebb kíséretén kívül vele utaztak Wesel Albert tordai, Weinberger Hilel dunaszerdahelyi, Lebovits Hermann csapi, Zucker Salamon nagyhalászi főrabbi, továbbá Hermann Ignác és Löwinger F. Sándor váci, Weiner Dávid és neje jászkara-jenői, Klein Lipót zentai, Seelenfreund Mór nagyhalászi, Szamet

Albus

minőségben, a budapesti orth. rabbinátus felügyelete alatt gyártjuk megbízható

orth. כשר

mosó és mosdó szappanainkat.

Követelje mindenütt!

Albus Szappangyárak

Schützer Jakab és Fia.

Izidor bodrogkereszturi, Ehrenberg Ch Baruch straszkaei lakosok. A társaság 16 személyből áll.

Pénteken délután 5 órakor foglaltuk el helyünket a sabosz miatt („kajne seviszo”). A péntek esti kabolasz saboszt a főrabbi véggezte egy a kapitány által rendelkezésre bocsátott teremben. Előbb egy iránytű segítségével pontosan megállapította, merre van „mizroch”. A trieszti zsidók közül harmincan, a főrabbi tisztelői, kivételes engedélyt kaptak a hajóra való belépésre és az i-tiszteletlen való részvételre. A péntek esti áhitat olyan volt, mintha a főrabbi székhelyén folyt volna le. Megragadó és felemelő volt. Utána a társas vacsora egészen a szokott módon folyt le, szombati jókedvvel s belső derüvel. A reggel megint szíves emléket hagyott hátra az áhitatun részvevőknek. A déli étkezés három óráig tartott, a pompás szellemi táplálék felülmulta a testi étkeket.

Az asztalfőn ülő munkácsi főrabbi mellett egy 15 éves, szépen fejlett, rózsás arcú ifju ült aki megjegyzéseivel elárulta nagy talmudi tudását: a jövőndő veje a főrabbinak, egyébiránt sarjadéka a szaszowi és a dinowi rebbe-családoknak. Hogy a háboru utáni tizenkettedik évben még nincsenek békebeli állapotok, azt e kedves és szelid ifjuval kapcsolatban tapasztaltuk. Szombat délután ki kellett szállnia, mert mint siedliczei, lengyel alattvaló, nem kapott

Kellemetlen hajszálak garantált, végleges és gyors kiirtása

a legujabb kezeléssel. Széplő, pattanás és mindennemű szépséghibák kezelése. Szépségápoló szerek. — Quarc-fény. — Speciális hajfestés.

Művészi paróké készítése!

Schadek Antal

kozmetikai és női fodrász műtermeiben, Budapest, IV.,

Váci ucca 9. Főlelelet, (Corso-mozi ház). — Telefon: A. 875-16.

Ceres-ételzsir

a szokott kiváló minőségben minden fűszer-csemege- és élelmiszerüzletben kapható.

Hutter József szappangyár
Olajipar részvénytársaság
Budapest, Erzsébet-körút 6.
Telefon: J. 461-91, 92, 93, 94.

egyiptomi vizumot. Hogy miért? talán oly veszélyesnek tartják? azt senki sem tudja, de ki is ismerné ki magát a bürokratizmus tilkaiban? Ez a jelenet kissé lehangolt bennünket, de a főrabbi tóramondása valóban „temimo, mesivasz nófes” tökéletes s felűdítő volt. Hatása alatt éreztük magunkat még akkor is, amikor a hajó d. u. 1-kor elindult s mi önmagunkon megvalósítva éreztük a pompás panoráma látásra, amely a fenséges és félelmetes egyesítette, a zsoltáros király szavát: „*hajrdé hajom boonijó*” akik a hajón a tengert járják, „*hémó rou mádszé Hasém*” ők látják a Mindeható műveit. Utunk további részleteiről legközelebb.

Hermann Ignác.

Jól szortirozott előnyomda be- rendezéseket

a legdivatosabb mintákkal legolcsóbban szállít:

Bleier Testvérek, Szarvas
Belicev-u. 15.

Egy ellesett kis epizód

Breslau, május 1.

Mivelhogy tudom, hogy Magyarországon sok tisztelője van a jelenlegi frankfurti főrabbinak, a hunfalvi jesiva volt vezetőjének, akinek most is élénk gondját képezi a Tóra-tanulás e nagyszerű gócpontjának fenn-tartása és fejlesztése — nem lesz érdektelen leírni azt a párbeszédet, a melynek akaratlanul is fültanuja voltam.

Breslauban történt, a Gartenstrassen végigrohogó villamoson. Szomszédságomban két ur beszélget, előbb üzleti ügyekről, félfülle hallgatom. Egyszerre megüti fülemet ez a két szó: »unser Raw«, odafigyelek, mert tudom, hogy a frankfurti orthodox nevezi így a hitközség fő-rabbiját. Hallgatom tehát: »Biber-kalapban jött, őszintén szólva megvultunk egy kicsit rökönnyödvé. A székfoglaló beszéde igazán frappirozó volt, mindenki érezte, hogy ez nem olyasmi, amit eddig hallottunk. De az a biber-kalap bántott bennünket. Elhatároztuk tehát, hogy lépéseket teszünk abban az irányban, hogy a banketten már cilinderben jelenjék meg. Az egyik gábe elment a fő-rabbihoz s elmondta miről van szó. A főrabbi meghallgatta a kívánságot s azután nyugodtan kivette a zseb-óráját s azt mondta:

A bankett 8 órakor kezdődik,

az én vonatom háromnegyed 8 órakor megy vissza Hunfalva felé. Ha Önök a cilinderhez ragaszkodnak, akkor még elutazhatom, ha úgy tetszik.

Tovább nem hallgathattam a két urat, mert leszálltak (én már rég elhagytam a célomat s az ő kedvükért tovább utaztam.) A beszélgetésből kiéreztem, hogy a frankfurtiak is büszkék arra, hogy az »unser Raw« az ő kedvükért nem akart egy jöttányit engedni az ő nagy tradícióiból.

Réti Sándor, stud. phil.

Simon Izsák

ארטו' כשר

szalámi és kolbászárú-
gyár lerakata

a balassagyarmati orth. hitköz-
ség rabbiságának felügyelete
alatt. — **Naponta szóp
friss áru.** — Nagyobb vé-
telnél gyári ár.

Egyedüli lerakat:
**Bpest, Központi Vásár-
csarnok 75. sz. fülke.**
GOLDSTEIN M. SÁMUELNE.

Trencsénteplic-fürdőn

a legjobb orth. kóser penzió a
Fischhof féle vendéglő a park közvet-
len közelében. Elismert kütető konyha
és kiszolgálás. — Tulajdonos:

Fischhof Adolf vendéglős
Galántáról.

Dob-utca 22. sz. alatti orth. כשר kávézó és cukrászda

átalakítva és megnagyobbítva áll a t. közönség rendelkezésére. Külön terem összejövetelek céljára,

Sütemények és
különlegességek
kizárólag

Weisz Mór

orth. kóser teasütemény gyárából
Fagylalt és fagylalt különlegessé-
gek. — Telefon: József 360-86.
Özv. Klein Izsákné.

Weisz Mór

orthodox kóser sütődéje
keksz-, teasütemény- és kétszersült gyára

Budapest, VII., Dob-utca 22. — Telefon J. 423-65.

Vidéki postacsomagok szállítása legpontosabban.

Gyors és pontos kiszolgálás.

Kérjen árjegyzéket!

Kérjen árjegyzéket!

A szlovenszkói orthodoxia nagy napja

A Machziké Hadosz határozatal a jesivák, a hechserek, a zsidó erkölcsiség, rituális kegyszerek és imakönyvek ügyében

— A Zsidó Ujság tudósítójától —

Vasárnap f. hó 4-én tartotta meg a szlovenszkói «Machziké Hadosz» egyesület vándor képviselőtestüeti gyűlését Érsekújvárott nagy érdeklődés mellett. Ott voltak a bá-torkeszi, nagysallói, surányi, nagy-szombati, szeredi, vágsselyei, so-morjai, csuzi, jókai, póstyéni és szerdahelyi rabbik és több hitköz-ségből világi tagok. Megtárgyal-ták a szófrim, jesiva támogatások, hechserek ügyét, állást foglaltak a strandfürdő látogatása ellen és egy külön «Tomché Jesivosz» egye-sület megalakítását határozták el. Feltűnt a pozsonyiak és még né-hány nagyobb község távolléte.

Részletes tudósításunk a követ-kező: Herzl Simon (Nyitra) alel-nök megnyitója után Tigerman Jó-zsef érsekújvári főrabbi tartalmas beszédében sikert kíván az értekez-letnek. Paschusz Salamon (D. Szerdahely) titkár az egyesület első félvi jelentését olvassa fel. Katz szerdahelyi rabbi, mint a «szófer» ügyosztály elnöke az ügyosztály ed-digi működéséről referál. A fel-keresett helységekben ellátták a hi-veket megbízható tefilinnel és me-zuzóval. Füst Leó csuzi főrabbi pa-naszolja, hogy kevés a megbizha-tó «Szajfer». — Frei surányi főrab-bi indítványozza, hogy az egyesület minden községben rituálé elárúsító helyet állítson fel. — Teichtal pó-sstyéni rabbi ajánlja, hogy úgy, mint minden «véset»-et megnéz a rabbi úgy nézzen meg minden tefilint és mezuzót is. Eckstein Mózes szeredi főrabbi a jesivótámogatás szerve-

zéséről leszél. Abelesz József sal-lói főrabbi javasolja, hogy erre a célra alkalmazzanak egy fizetett szervező erőt, ki idejét csak ennek szentelje. Sussman (Galánta) ajánl-ja, hogy a a jesivó támogatáshoz nem orthodoxokat is vegyenek igénybe. Lövy Herman (Érsekúj-vár) indítványozza: Mondja ki a gyűlés, hogy megkéri a pozsonyi Központi Irodát, vegye fel a szer-vezet alapszabályaiba, hogy min-den orth. zsidó köteles, tehetségé-hez képest, országos «Talmud Tó-ra» adót fizetni. Füst Leo főrabbi helyesli ezen indítványt. Eckstein szeredi főrabbi is, de addigra míg a terv megvalósul javasolja, válas-zassék egy három tagu rabbibizot-ság, mely bejárja a községeket, hogy a Talmud Tórák, ill. jesivák részére adományokat gyűjtsön. — Hoszabb izgalmas vita után elha-tározták, hogy egy országos «Tom-ché Jesivosz» egyesületet fognak alapítani. Ennek előkészítésével egy 5 tagu bizottságot biztak meg. A bizottság tagjai: Ungár Sámuel nagyszombati, Eckstein Mózes sze-redei főrabbi, Kohn Rafael (Érsek-újvar), Sussman Izidor (Galánta) és Katzburg Salamon. Legkésőbb 4 héten belül az országos egyesü-let alakuló gyűlését Érsekújvárra egybe kell hívni.

A «Hechserek» ügyében indítvá-nyozták, hogy fogadják el a régi «M. H.» ezen ügyben hozott hatá-rozatait. Ezek lényegben kimond-ják, hogy 1.) «Hechsere» elsősorban csak arra érdemes személynek ad-

ható; 2) a «Hechsere» ellátott áru-nak nem szabad drágábbnak lenni mint ugyanazon cikk ára antélkül; 3.) egy «Hechsere» bizottságnak joga van minden «Hechsere»-t felülbírál-ni. Ungár S. nagyszombati főrabbi kívánja; mielőtt ezen pontról ha-tározóznak, küldjék meg az egész határozati javaslatot, minden köz-ség rabbijának, hogy az arról nyi-latkozzék. — Következik egy indít-vány. Az egyesület szólítson fel minden rabbit, hogy a következő «Jom Kipur kotajm»-nál tartson dró-sót a strandfürdő ellen. Több rab-bi hozzászólása után Lövy Herman azt ajánlja, hogy minden község-ben alakítsanak a rabbik és község-gek lány- és nőegyleteket, — mint azt az «Aguda» már Pozsonyban, Nyitrán és más orth. községben megcsinálta, hol a lányokat és asz-szonyokat tanítsák és neveljék rendszeresen zsidó tudásra és zsi-dó erkölcsre, akkor már nem kell külön határozni a strandfürdők és a nászutak ellen. A gyűlés tagjai nagy tetszéssel fogadták ezt az in-dítványt. — A szeredi főrabbi rá-mutatott arra, hogy népiskoláink-ban nem-zsidó olvasókönyveket használnak, ajánlja, hogy az ortho-doxok adjanak ki zsidó szellemű olvasó könyveket. Az indítvány fö-lötti vitában Fleischer Rudolf és Lövy Herman szólaltak fel. Utóbbi jól korrigált imakönyvek és mach-zerlik kiadását javasolja.

A gyűlés Kohn Rafael érsekúj-vári hitk. elnök záróbeszédével ért véget.

RADION

egyedül mos!

Gyártja: **HUTTER JOZSEF**

Szappangyár — Olajipar
Részvénytársaság

Telefon: József 461-94.

VII. Erzsébet-körút 6. sz.

Rebbe reb Hersele

Rebbe reb Hersele a híres zidátsovi rabbi ismert név a chasszidikusok ezreinek világában. A múlt század első felében élt és korának egyik leghíresebb rebbeje és egyik legnagyobb kabbalistája volt. Tanítványa volt rebbe reb Icigl-nek, Lublinból. Rendkívül sok híve volt, kik messze vidékről zarándokoltak hozzá, hogy életmódját lássák, hogy vele együtt imádkozhassanak és aztán nemesebb és tisztultabb életfelfogással térjenek vissza napi foglalkozásukhoz. Megszorult emberek ügyes-bajos dolgaikkal, szerencsétlenek a bajokkal hozzá fordultak, hogy imádkozzék sorsuk jobbra fordulása végett. Különösen szombat és ünnepnapokon nagy és díszes közönség szokott nála egybegyűlni.

Valamely szombaton a rebbe megkötött a figyelmet tanusi ott vendégeinek egyike iránt. Az étkezések alkalmával közel magához mutatott neki helyet, a sirájmot sajátkezeleg nyújtotta neki, sőt az egyik étkezésnél még a mezümen bencsolást is neki juttatta. Mind oly figyelmességgel, melyek kitüntetészámba mentek és aminőkben csak kivételek egyének, főleg rabbik, vagy híresebb talmudtudósok szoktak részeseülni, a rebbe részéről. A kitüntetett vendég azonban ugylátszott, hogy nem tartozott ezek közé; épen ezért a hívők csodálkoztak a rebbe kitüntető figyelmességén, melyet ő elhalmozta. Szombat este a hávdolot is ez a vendég tartotta. Ekkor aztán megoldódott a rejtély.

— Testvéreim — mondá a rebbe a közönséghez fordulva — elmondok nektek egy rövid történetet, mely velem sok évvel ezelőtt megesezt. Fialtal koromban gyakran felkerestem halhatatlan tanítómát és mesteremet, Lublinban. Sovány kis gebével, rozoga kis szekérral tettem meg rendszerint az utat és utközben egy-egy községben, ahol vendégszerető emberekre találtam, hosszabb pihenőt tartottam. Egy ilyen utam alkalmával egyszer egy kis helységbe érkeztem, a helység piacierén »bállen«-szerű zsidóemberek idogáltak egymással beszélgetve, tréfákozva. Midőn megpillantották rozoga kis fogatomat, odajöttek hozzám, utam célja felől kérdezősködtek és rábeszéltek, hogy tartsak pihenőt a községben, maradjak náluk szombaton, ők majd gondoskodnak kényelméről, minden szükségessel elátnak és szombaton után majd folytathatom utamat. Szegény ember voltam, utiköltségem bizony már fogytán volt és mielőbbi kiegészítésre szorult, mégis fontolgattam magamban, hogy mit tegyek, elfogadjam-e az ajánlatot, mert ezek az emberek nagyon is tréfás kedvűeknek látszottak lenni. Ezek azonban válaszatot be se várva, már be is hajították lovaskámát és szekeremet egy közeli vendéglő udvarára, megrendelték részemre a szombati menüt is, így hát beletörődtem a dologba.

— Szombat este a »hivem« — amint

ez már chasszidikus embereknél szokásos — eljöttek hozzám az étkezéshez, bort rendelték, kedélyesen idogáltak, zemireszt énekeltek, ugyanugy tettek a nappali étkezéseknél is és még a meláve de malkét is a legjobb hangulatban költöttük el.

— Másnap — folytatá a rebbe — arra számítottam, hogy az én »hivem« eljönnek hozzám elbucszás céljából, amikor is mindenki tehetségéhez mérten hozzájárul majd utiköltségem kiegészítéséhez és én folytatni fogom utamat. Chasszidikus embereknél ez már így szokás. Legnagyobb csodálkozásomra azonban az én embereim nem jönnek. Várok, várok, hiába. Senki közüllük még felém nem nézett. Mit jelentesen ez? Ugy látszik ezek az emberek csak tréfát akartak velem üzni. Nagyon bántott a dolog és elhatároztam, hogy tovább nem várok és folytatom utamat. Ekkor azonban még nagyobb és még sokkal inkább kellemetlenebb meglepetés ért. Előáll ugyanis a vendéglős és követeli az elfogyasztott ételek és italok árát. Megbotránkozva ezen az eljárásom, azokhoz utasítottam őt követelésével, akik nála ezeket megrendelték, kijelenttem, hogy nem fizetek és nem is fizethetek, mert nincs honnan, nincs miből. A vendéglős azonban hajhatatlan maradt és hangoztatta, hogy addig nem enged ki udvaráról szekeremet és lovamat; míg követelését ki nem fizetem. Minden igyekeztem, hogy őt jobb belátásra bírjam, hiabavalónak bizonyult. Rendkívül el voltam keseredve. Pénzem nem volt, fizetni nem tudtam és igazán nagy volt a felháborodásom ezek ellen az emberek ellen, kik ily izetlen tréfát engednek meg maguknak velem szemben és engemet szánt-szándékkal ilyen lehetetlen helyzetbe sodortak. Szinte kétségbeesve járkáltam sokáig a vendéglő előtt fel és alá gondolkodva, tételődve, hogy mit tegyek.

— Egyszerre csak egy kocsi látok az uton közeledni, a kocsiiban egy tiszt zsidó ember. Közelebb érve, figyelmesen vizsgálta meg és látván feladott arcomat, türelmetlen, ideges járkásomat, megállította kocsiját, odajött hozzám és kétségbeesésem oka iránt kérdezősködött. Én híven elmondottam neki a történetet. Erre az ismeretlen zsidó ember azonnal bement a vendéglőshöz és kifizette a követelt összeget és be sem várva, hogy köszönetet mondjak neki nemes gesztusáért és, hogy kiléte iránt érdeklődjem, kocsira ült és tovább hajlatott. Én pedig megszabadulva rettenetes helyzetemből és hozzájutva szegényes kis fogatomhoz, azonnal folytattam utamat, otthagya azt a községet, ahol ilyen csunya tréfát üztek velem.

— Tudjátok-e testvéreim, ki volt ez a nemes szívű ember, aki engemet akkor abból a kellemetlen helyzetemből kiszabadított? Ez az ember volt az — mondá a rebbe a kitüntetett vendégre mutatva. Most pedig — mondá eh-

„GÖRL“ kalap-dobozt kap ajándékba minden vevő.

Tavaszi és nyári női kalap P 5.80

ujdonságok, szalmamodellek csodaszép választékban
REICH FRICI
női kalapgyár. Várház-körut 19

hez fordulva — megakarom hálálni azt a jót, amit velem tettél akkor. Mond, mit kérsz tőlem? mi a kívánságod? Kérj bármit: ha csak nem lehetetlen, teljesíve lesz.

— Egy kis birtokot bérek már hosszú idő óta — kezdé a vendég — X. uraságtól. Dolgos és munkaszerető ember vagyok és I-ten megáldotta kezem munkáját és nyugodtan megelégedtem éltem családommal együtt munkám és szorgalmam után. Kötelezettségeimet az urasággal szemben pontosan teljesítettem, az uraság ezért minden alkalommal meghosszabbította a bérletet és soha semmiféle differencia nem volt közöttünk. Bérletem most lejárt és egész biztosan arra számítottam, hogy az úgy mint eddig, ismét meghosszabbítva lesz.

— Az uraság azonban röviddel ezelőtt hirtelen elhalt és egyszerre megváltozott a helyzet. Az özvegy ugyan hajlandó volna továbbra is bérbe adni a birtokot, azonban egyetlen fia, örököse, aki most jött haza külföldről, ezt a leghevesebben ellenzi. Ez egy féktelen, rabiatús zsidógyűlölő. Elvakult szenvedélygel gyűlöl minden zsidót és inkább pusztulni és veszni hagyna mindent, semmint egy zsidó gazdálkodjék az ő birtokán. A birtokon vannak jószágaim és sok más értékes holmijaim, azonban ezeknek a kiadatása végett sem tudok velük tárgyalni, mert ez a rettenetes ember megfenyegetett, ha megegyezem a birtokra lépek, vagy megegyezem beleszem a lábamat házukba, agyonlő. És midőn ennek dacára egyszer felakartam keresni az uraság özvegyét, ezt meg is kísérelte. Így tehát meg vagyok foszva mindenemtől, vagyonomtól, egzisztenciámtól s nem tudom mitévő lenygyek. A hatóságok részéről nem számíthatok támogatásra, az urasággal szemben és a peres eljárás olyan hosszadalmas volna, hogy én annak a végét bevárni nem tudnám. Mit csináljak tehát, mondó rebbe? mit kezdjek? mihez fogjak?

A rebbe figyelmesen végighallgatta vendégének panaszát. Menj haza — mondotta aztán neki rövid gondolkodás

Kitűnő minőségű
Hutter
szarvas szappan

kapható minden fűszer- és festékkezelésben. — Gyártja a budapesti orth hitközség rabbinátusának felügyelete mellett: **Hutter József szappangyár és Olajipar r. t.** Budapest. VII., Erzsébet-körut 6. — Telefon. J. 461—91, 92, 93, 94.

után. — Menj haza és keresd fel ismét az uraság özvegyét és tégy neki ajánlatot a bérlet meghosszabbítására végett. Csak keresd fel bátran, mind a félelemnélküli. Annak a fiatalembernek a fenyegetése ne félemlítsen meg téged. Remélhetően nem fogja megkísérelni, hogy fenyegetését valóra váltsa, de ha igen, ha mégis megkísérelné ezt, akkor...akkor a fegyver visszafelé is elsülhet.

Ezzel a vendég el lett bocsátva. Ez hazaérkezvén, elment felkeresni az uraság özvegyét. Nem minden félelem nélkül tette ezt. Hiszen ismerte a fiatal uraság féktelen gyűlöletét. Tudta, hogy fenyegetését tekintet nélkül a következő lépésekre, igenis képes beváltani. Azonban bizott a rebbe szavában. Bizott abban rendületlenül. A rebbe szava és ígérete minden bizonytalanságot leszánta neki és megvédte őt mindentől.

A fiatalember épen a kastély bejáratával szemben levő szobájában ült, anyjával és több barátjával együtt. Midőn megpillantotta a gyűlölő zsidó bérlet, amint az belépett a kastély udvarára, dühösen felugrott, vérbenforgó szemekkel lekasztotta fegyverét a falról és a nyitottablakon keresztül célba vette őt. Az anyja átlátván a helyzetet, hirtelen odaugrott, elütötte a fia kezét és megbotránkozva utasította őt rendre és rendkívül éles szavakkal megdorgálta őt esztelenségéért. Védelmére kelt a bérlőnek, kit tisztességes, becsületes embernek ismert és kemény szavakkal támadt a fiának. Ez azonban csak olaj volt a tüzre? A fiatalember haragját még fokozta, hogy anyja a zsidó bérletet pártfogolja. Durván visszafelelt az anyjának és hogy gyilkos szándékát végrehajtsa, hevesen ellökte őt az ablakból. Erre az anyja feháborodva fiának brutális magaviselését, szinte önfeledten arcul ütötte őt.

És ekkor az történt, amire senki nem számított. A fiatalember elsápadt... fel-eszmélt... Anyja őt arculütötte... meg-szégyenítette barátai előtt...

Hirtelen magafelé fordította a fegyvert és még mielőtt az anyja és barátai megakadályozhatták volna, elsütötte azt... Egy dörréns... egy éles sikoly... és a fiatal uraság holtan zuhant a szoba padozatára... A fegyver visszafelé sült el...

A fiatal uraságot nagy pompával eltemették... Az izgalom csillapodása és a gyásznapok letelte után a mi emberünk ismét megkapta az uraság özvegyétől a bérletet...

L—n S—n.

Ahol rabbik és hitoktatók banketteznek és tanulnak

Stuttgartból, a délnémetországi Württemberg volt királyság székhelyéről érdekes eseményt jelentenek április elejéről. A királyság összes hitoktatói s rabbijai összegyűltek akkor a szokásos évi továbbképző tanfolyamra. A württembergi zsidóság ugyanis száz év óta egységes szervezetben van tömörítve, amelynek élén egy „izr. egyházi hatóság“ áll, amelynek ügyeit egy főtanács (Oberrat) vezeti. Ez a főtanács kötelezi az összes hitoktatókat s rabbikat, hogy az évi összejeveteleken megjelenjenek és az előadásokat meghallgassák. Ellátásról és költségekről természetesen az egyházi hatóság gondoskodik.

Az előadásorozatok középpontja ez alkalommal — peszách előtt lévén — a peszách ünnep rendszeres ismertetése volt. Az első előadás címe: „A peszách eszméje a bibliában és a hagyományos irodalomban“; előadó, egyszersmind utmutatásokat adott, miképen lehet az erkölcsi és vallási szabadság gondolatát kifejezni az érettebb ifjuság tanításánál. Utána a következő előadás címe: „az Egyiptomból való kivonulás a midrásban, különös tekintettel a hitközönokra“; az előadó azt bizonyította többek között, hogy a modern hitközönok bőségesen felhasználhatja a Zajhárt, a kabbala főkönyvét... Utána egy előadás volt a peszách halachikus törvényekről. Ezzel kapcsolatban az előadó megismertette hallgatóit — rajzok és fényképek útján — egy máczesz-gyár berendezésével és működésével. A három előadás után következett egy — kitűnő vacsora, a melyet a hitközség adott.

Másnap, egy lelkes tanító fejtegette a szédert s szokásait és megmutatta egy mintatanítás keretében, miképen kell a széder szokásait az elemi iskolai gyermekeknek megmagyarázni. Ebben kapcsolódott egy előadás a peszách hagada kialakulásáról, majd egy szakszerű fejtegetés következett a szédernél énekel dalokról, gyakor-

lati bemutatással. A kurzus harmadik napján egy rabbi ismertette a Peszáchim talmudi taraktátus leg-szebb részeit. Utána tanácskoztak a rabbi és hitoktatók helyzetének megjavításáról.

Magyarországi szempontból talán mosolyt ébresztene a háromnapos kurzus előadássorozata. Aki tudja azt, hogy mily szerepet játszott egykor Württemberg a zsidó tudomány történetében, fájdalommal fog eltelni. Ott már századokkal ezelőtt kiváló tudósok voltak; onnan idült ki 1298-ban a Rindfleisch nevű bandita vezetésével a délnémetországi pogrom, amelynek sok ezren estek áldozatul, többek között Rabbi Mordechai b. Hillél, a Mordechai nevű nagy talmudi gyűjtemény csodás tudású szerzője. És ott, ahol ő működött, ott pár óra alatt „ismertetik“ a Peszáchim traktátust. Ez ugyan szomorú ünet, de mégis szép az egész rendezvényben megnyilatkozó buzgóság, amely a mostoha viszonyok mellett menteni akarja a menthetőt és irigylésemelőt a hitközségek áldozatkészsége, a mikor a szellemi vezetők továbbképzéséről van szó.

Regény ajándékunk

BOSZTANAI című zsidó tárgyú regényünk első kiadása a nagy kereslet folytán teljesen kifogyott. Második kiadása most jelent meg. Bolti ára 2 pengő.

Ingyen

jutnak hozzá mindazon előfizetőink, akik csomagolás és portóköltség fejében 90 fillért postabélyegekből kiadóhivatalunknak beküldenek. Szlovenszkóból 30 drb 20 filléres cs. levelbélyeg küldhető be.

HIREK

NAPTÁR

Sábosz Áchré Kedajsim, Ijor 12.
III. Perek.
Gyertyagyújtás (Bpest): 6 óra 55 p.
שבת kimenetele „ 7 „ 50 „
Péntek (május 16): Lágboajmer.

Olvasóinkhoz! Felkérjük mindazon igen t. olvasóinkat, akiknek előfizetése f. hó 1-én vagy még előbb lejárt, hogy azt postafordultával megújítani sziveskedjenek. Az átutalás legegyszerűbb módja belföldön postatakarékpénztári csekk útján (50,791 sz.); külföldön pedig (évi 22 P) postautalványon eszközölhető. (Romániában az utalvány az összeget a postahivatalnok tölti ki)

Régóta hátralékban levő t. előfizetőinknek postai megbízásokat küldtünk és kérjük azoknak szíves beváltását.

— A Központi Bizottság újonnan megválasztott tagjai, szerdán délelőlt alakuló gyűlést tartottak az Orthodox Központi Irodában. Az ülés során néhány aktuális, fontosabb kérdés megvitatása is napirendre került. Az alakuló gyűlés délután 2 óráig tartott.

— **Rabbiválasztás Ungváron.** A hónapok óta az érdeklődés középpontjába került ungvári rabbiszék sorsa, az elmúlt vasárnapi rabbiválasztási aktus megejtésével dőlt el. Amint mult számunkban is jelentettük, igen heves harcra volt kilátás a pártok között, amely be is következett. Összesen 386 szavazatot adtak le, melyből 526-ot a hitközségi párt jelöltje: a czélemi főrabbi kapott, míg R. Sijere, az elhunyt ungvári főrabbi fiára 360-an szavaztak. A választási elnök este 9 órakor hirdette ki az eredményt és Kohn József sopronkereszturi (czélemi) főrabbit az ungvári hitközség megválasztott főrabbiának jelentette ki. Tudósítónk jelentése szerint a kedélyek még mindig igen feszültek. Az új főrabbit még sovüejisz előlt kívánják állásába beiktatni.

— A VOLT GALANTAI ÉS NAGYMAGYARI jesiva növendékei június 8-án összejövetelt rendeznek Budapesten (Tisza Kálmán tér 1.). Az összejövetelre, melyen fontos jesiva ügyek lesznek megvitatva, a volt tanítványok minél számosabb megjelenésére kéretnek fel.

— **Eihunyt a belényesi főrabbi.** Nagyváradról jelentik nekünk: Hétfőn, f. hó 5-én hunyt el az iteni Zsidó-kórházban Pollák Simon belényesi főrabbi. A megboldogult 1897-ben foglalta el a belényesi rabbiszéket, melynek birtokosa megelőzően — két évi intermezzoval — az éleselméjűségéről és nagy tudásáról ország-szerre hírnevet szerzett R. Oser Eslárer (Groszberg József, a Zs. U. szerkesztőjének nagyatya) z.c.l. volt. A főrabbi 5 év előtt nyugdíjba ment és azóta Nagyváradon visszavonultságban élt. A temetés szerdán, f. hó 7-én folyt le, rendkívül nagy részvét és gyászbeszéd-ek mellett. — הנצי"ה

— **KORLÁTOZNI KELL-E A ZSIDÓ BEVÁNDORLÁST PALESZTINÁBAN?** A palesztinai viszonyok kivizsgálására küldött angol parlamenti Shaw-bizottság azt állítja, hogy nem lehet zsidó gyarmatosításra alkalmas földet találni többé, ha csak nem akar Anglia az arab mezőgazdasággal foglalkozó lakosságból földnélküli proletárságot csinálni. Ezzel szemben a palesztinai gyarmatosítás egyik legkiválóbb szakértője, dr. Ruppin megállapítja, hogy kellő anyagi alátámasztással a mai föld-birtok-viszonyok mellett még volna 50 ezer mezőgazdasági telepes-család számára hely.

— **BÖLCS SALAMON KIRÁLY ÍTELETÉRE HIVATKOZIK EGY MAI BIROSÁG.** A frankfurti bíróság e napokban egy érdekes házassági perben ítélezett. Nem is annyira a per, mint inkább az ítélet érdekes, mely indoklásában böles Salamon híres ítéletére hivatkozik. — Egy magányosan élő fiatal zsidónő ugyanis pert indított a férje ellen, mivel már hosszabb idő óta nem él együtt s kérte, hogy a gyermekeket a bíróság neki ítélje meg. Beadványában a felperes elpanaszolja, hogy férje bosszúból és iránta való gyűlöletből kitérítette evangélikus hitre három gyermekét, amiért ő nem akar beleegyezni a válásba. Az alperes férj azon védekezésére, hogy meggyőződésből térítette ki gyermekeit, a felperes előadta, hogy a gyermekek atyja maga sem tért ki és így nyilvánvaló, hogy a gyermekeket sem smádojta meggyőződésből, hanem közönséges bosszúból, amivel ő rajta, a felperes anyán akart bosszút állni. Hosszas tanácskozás után a bíróság helyt adott felperes kérelmének s a gyermekeket az anyának ítélte oda. Az indokolásban a bíróság Salamon király böles ítéletére hivatkozik, aki annak az anyának ítélte oda a gyermeket, aki inkább

lemondott róla, csak hogy bántódása ne essék. Az alperes atya azzal, hogy bosszúból kitérítette a gyermekeket, demonstrálta, hogy nem szerető apja gyermekeinek. Mert a gyermekeknek az anyja, sőt a saját meggyőződése ellenére való kitérítése lelki gyilkosság s ez is olyan elbírálás alá esik, mint az a bizonyos hamis anya, aki inkább a gyermek feldarabolását kívánta, csak hogy a társnőjének se legyen élő gyermeke. Mindezeknek az alapján elvesztette a jogát arra, hogy a gyermekek továbbra is nála maradjanak, miért is a gyermekeket a felperes anyának ítéltek oda.

— **A BUDAPESTI IX. KERÜLETI TALMUDTÓRA EGYESÜLET** legújabb megválasztott tisztikara: — Schwarcz Viktor elnök, Kepes Sándor ügyv. elnök, Silberberg Antal, Hochmann Sámuel, Leitner Gusztáv, alelnökök, Schmutz Ernő főtitkár, Lang Ignác, Liebermann Izidor templom előljárók, Mandel Simon, Ilkóvits Simon h. templomelőljárók, Klein József gondnok, Grünhut Márton pénztárnok, Mandl Jenő, Teich József ellenőrök. — Elhatározták, hogy a Tompa uccai templom keretében működő Talmudtórában szegénysorsu gyermekeket díjtalan héber-oktatásban részesítenek. Az egyesület f. hó 17-én, este 9 órakor, a Hoffmann vendéglőben szijjmot rendez.

— **HALÁLESETEK.** M.-szigetről jelentik: Rosenthal Izráel, kiváló fiatal talmudtudós, 30 éves korában váratlanul elhunyt. Felesége és három kis gyermeke gyászolják. Árási részvét mellett temették. — Verpelétről jelentik: Halálos autószerencsétlenség érte Deutsch Elekét, Deutsch Manó tekintélyes borkereskedő fiát. Temetése nagy részvét mellett folyt le. — Galántáról írják: Pénteken, f. hó 2-án temették R. Avróhom Löwingert, a Chevra Kadisa hosszú éveken át volt gábeját. Buchsbaum főrabbi nagyszabásu beszéd keretében méltatta az elhunyt érdemeit.

— **A SALGÓTARJANI Tiferesz Bachurim új tisztikara:** Steiner Lajos elnök, Ellner Lajos alelnök, Rauchwergner Jenő titkár, Sonnenschein Géza, gondnok, Kacsér Dezső pénztárnok, Friedmann Lajos ellenőr. Választmány: Baumann Lajos Gottesmann Ignác, Biron Albert.

— **VENDEGSZÓZOKLAT.** Mint Soltvadkertről írják, Peszách utolsó napján a főrabbi fia Pollák Mózes Zentáról a hitközség felhívására nagy szabásu charifesz és magidesz előadást tartott, amely után a hitközség nagy szeretettel üdvözölte a főrabbit és fiát, a hitközség tudós vendégét.

— **A pozsonyi Orthodox Iroda intézőbizottságának gyűlése, mely** vezércikkünkben is foglalkozunk, hétfőn folyt le nagy érdeklődés mellett. Tárgyalták az új szlovenszkoí kongrua-törvény által a rabbikra előállt kongrua-kérdést és egyéb aktuális orth. problémákat. Elhatározták az országos képviselőség rövid időn belüli egybehívását. Az ülés az esti órákig tartott.

— **A budapesti Tiferesz Bachurim szombat este a hitközség disztermében szijj-ünnepélyt rendezett, Szanhedrin traktátusra, melyet** másfél évi tanulás után fejeztek be. Kohn Béla egyleti tag tartotta a befejező előadást, majd Heiden Géza elnök üdvözölte a számosan megjelent vendégeket. Köszönetét fejezte ki óbudaí Freudiger Abraham hitk. elnöknek, az egyesület iránt tanúsított jóindulatáért, továbbá Dr. Deutsch Adolfnak és Pfeffer Mór előadónak a T. B. érdekében kifejtett lankadatlan munkásságukért. A banketten felszólaltak: óbudaí Freudiger Abraham hitk. elnök, Sussmann Viktor, Steif Jonathán, Welcz Izrael rabbi, Pfeffer Mór egyleti előadó, Stern Mór tanügyi előljáró, Steif Hermann, Günsberger Henrik. Jelen voltak még többek között: Deutsch Géza hitk. alelnök, Schlesinger Adolf, Klein Márkusz sászchevra elnök, Kahan-Frankl Samu, továbbá Baumann Dávid, az »Ecz Chajim« egyesület vezetője. Vasárnap este Sussmann Viktor rabbi az egyesületben újonnan tanulandó Keszübosz traktátusra megnyitó előadást tartott.

— **R. Méir Léb Östreicher z. c.** 1. Munkácsi tudósítónk jelentése szerint nagy részvét mellett kísérték utolsó útjára Östreicher M. L. talmudtudóst, akit vallásossága és fírom lénye miatt egyaránt becsülték. Az elhunyt atya K. Majse Binjomin, a hitközség elnöke volt régebben. Mély hatást keltett a munkácsi főrabbi meleg hszpedje. A főrabbi annak idején, amikor Balatonfüreden üdült, útjában meglátogatta az akkor a bpesti orthodox szanatóriumban gyógyulást kereső ezen hívt, akivel egyébiránt Reich Koppelz.c.l. szívélyesen társalgott. A főrabbi után az elhunyt veje Selzer B. (Királyhalmec) s legidősebb fia, Östreicher Emánuel (Munkács) mindketten a humfalvi megdicsőült cadik tanítványai juttatták kifejezésre vesztességüket s kegyeletüket.

הנצי"ה

— **Ifjusági élet Ujpesten.** Április 27-én tartotta az ujpesti zsidó ifjak »Tiferesz Bachurim« önképző köre rendes évi választó közgyűlést. A választás eredménye a következő: elnök: Weisz Ede, atelnök: Fischer Elek, titkár: Pongrácz L., háznagy: Friedländer Sándor, pénztárnok: Marmorstein Ernő, ellenőr: Weingarten Dávid, könyvtárnok: Barát Samu. Az egyesület a mult Pészachkor több családot élelemmel látott el s ünneztív jótékonyági munkát végzett.

— **A SZEMINARISTA RÁBBIK NEM KAPNAK MAJD ÁLLÁST NEMETORSZÁGBAN.** Németországban három rabbiseminárium van: 1 orthodox Berlinben, 1 szélső neológ ugyancsak Berlinben (Hochschule) s egy mérsékelt neológ Breslauban. Abból az alkalomból, hogy a Hochschule-be egyszerre 25 ifju lépett be, a nevezett iskola vezetősége felhívást bocsát ki, hogy az ifjak ne töl-

duljanak a rabbipályára, mert pár évig rabbi- és hittantanár hiány volt Németországban, de mivel évenként 10 rabbiállást töltenek be, egynéhány év múlva a szükséglet helyett túlprodukcio mutatkozik e pályán. Az orthodox Hildesheimer szemináriumba tizennégyen léptek be ebben a szemeszterben.

— **A pozsonyi zsidó kórház felépítése.** Vasárnap, április 27-én tartotta a pozsonyi chevra kadisa közgyűlést, amelyen az elnök Engel Izidor beszámolt a kórház építésének ügyéről. 1923-ban merült föl a terv az új zsidó kórház felépítésére és soknemű akadály leküzdése után a kórház nemskára átadható lesz rendeltetésének. A tétzessel fogadott beszámoló után a közgyűlés megválasztotta a kórház kuratóriumát, valamint a rituális bizottságot, amelynek alapszabályszerző kötelessége teljesen a főrabbi előírása szerint működni.

— **HITKÖZSÉGI KÖZLÖNY.** Ily címen jelenteti meg a nem orth. hitközségi tisztviselők országos egyesülete a hivatalos havilapját. A májusi számban szöbakerül a véglegesítés és a nyugdíjkérdés ügye. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, II., Pótcsa 12.

— **A GSCHWINDT-féle gyár részvénytársaság idei kiállítása** méltan kelt ismét feltűnést és a Budapesti Nemzetközi Vásárt látogató közönség élénk tétzesséssel szemléli az ötleter és művészi objektumot. A dekoratív hatás mellett a Gschwindt gyár kitűnő minőségéről ismert gyártmányai azok, melyek felkeltik a közönség figyelmét, kétségtelen bizonyítékát szolgáltatván a hazai ipar fejlettségének s illusztrálóan magyarázzák, hogy mi a titka líkörüklönlegességéi, főzélék- és gyümölcskonzervei élénk kellendőségének, valamint, ama előkelő pozíciójának, melyet a fogyasztóközönség legszélesebb rétegében sikerült kivívnia. — A megnyitáson megjelent előkelőségek a Gschwindt-féle gyár részvénytársaság kiállítása előtt hosszasan időztek és a látottak felett elismerésüket fejezték ki.

— **ÉTVÁGYTALANSÁGNÁL,** rossz gyomornál, béltrekedésnél, ronyhe emésztésnél, anyagcserezavaroknál, csalánkiütésnél a természetes »Ferenc József« keserűviz rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rotadó anyagoktól. Az orvostudomány több uttörője megállapította, hogy a Ferenc József viz abszolút megbízható hashajtó.

Sajtgyártmányai kiváló-
ságáról ismert és híres

Stauffer és Fiai

cég
Répcelak-Sopron

megkezdte ארמה כשר gyártmányai
szállítását és ajánli:

- la. orth. kóser „Neser“ emmentali dobozsajt (6 adag)
- la. ort. kóser emmentali felvágva (szalagvágás)
- la. orth. kóser block-ementali staniolban, 1 kg. súlyban
- la. trappista sajt cca. 1.20 kg. súlyban

Több közismert orth. főrabbi által kiállított hechser minden küldeményhez mellékelve.

Kérjen árajánlatot!

Képviselet minden nagyobb városban.

— **A Kormányzó köszönete egy burgenlandi kántornak.** Grosz Bernát, kaboldi (Kobersdorf) metsző kántor a bécsi magyar kir. követségtől a következő levelet kapta: 441/1930. Bécs, 1930. május 1-én. Grosz Bernát kántor urnak, Kobersdorf. A kabinetiroda főnökének átirata értelmében van szerencsém közölni, hogy a Kormányzó Ur Öfömlétsége kormányzásának 10. évfordulója alkalmából előterjesztett jókivánataiért szíves köszönetét kifejezni méltóztatott. A magyar királyi követ helyett: (olvashatatlan aláírás) követési tanácsos.

— A CSORNAI Tiferesz Bachurim legújabb megválasztott tisztikara: Porjesz Albin elnök, Gestetner Albert, titkár, Fleischmann Miklós pénztárnok, Löffler Mór, ellenőr, Szabó Antal jegyző. Választmány: Weisz E., Spielmann D., Strauber M., Friedmann K., Blau S., Adler J., Steiner Z.

Kurort SLIAC orth. כשר

für Herz- Magen- und alle Frauenleiden sehr reiche Natur-Kohlensäure u. eisenhaltige Bade- und Trinkquellen

Hotel Metropol

60 Zimmer, 100 Betten. — Steht in der heurigen Saison unter Aufsicht des Ew. H. Oberrabbiner HILEL UNSDORFER in Lucenec (Lesonc). In der vor- und nach-saison tägliche Pension von Kc 45—48, Hauptsaison von Kc 58 samt Wohnung. — Rabbiner Ermässigung.

Budapestről 5 óra gyorsvonattal. Közvetlen kocsik a keleti p. u.-ról. Vissza 50 százalék kedvezmény. Hotel Metropol, Sliac.

Csodaszép parókák!

Tartós ondolás (Dauerwellen) és hajfestések. — Szolid árak!

Pock Károly hölgyfodrász

Bpest, Andrassy-ut 19. Telefon: Lipót 999—10.

— **Rémhírek Máramarosból.** Máramaros román területéről aggasztó hírek érkeznek. Antiszemita propaganda folytán, nagyobb zsidó ellenes kilengések fordultak elő a napokban: Jód, Borsá és Alsóvisó községekben. Borsán valóságos közápor alá fogták a zsidó házakat és az utcán elhaladó zsidókat. Egyes jelentések szerint hétjő éjszaka a felheccelt tömeg behatolt néhány zsidó házba és az almköbül felvert embereket hihetetlen módon megkínizta.

— **A szarvasi orth. izr. hitközség legújabb megválasztott tisztikara:** König Mór elnök, Schlesinger Sámuel alelnök. Kron Béla pénztárnok, Schlesinger Simon ellenőr, Kohn Samu gondnok. — Választmány: Rosenberg Gyula, Löwy Salamon, Schönwald Kálmán, Kallós Soma, Schwarz Jakab.

— **JÓ VOLNA AUSZTRÁLIÁBAN!** A napilapok közlése szerint az ausztráliai főköormányzó egy Isaac nevű zsidó férfit tett. Az ausztráliai csapatoknak világháborúban való fővezére, Monosh ugyancsak zsidó s most nagy ovációban van része, amidőn Melbourne városában 25.000 hadi veterán jelen felvonult. Ausztráliában ugyanis most ünneplik meg a világháború emléknapiját, Sydneyben is a huszezer volt frontkatona élén Rosental tábornok haladt. — Ugy látszik Ausztráliában a zsidó még viheti valamire, Jó volna odamenni, sok szegény hittestvérünknek. De ha annyi pénzünk volna, amennyi utiköltségre kell a messze Ausztráliába, akkor itt is jól éreznék magukat.

Családi hírek

Spitz Bertuskát, Abaujszántó, eljegyezte Goldmann Jenő, H. Bőszörmény. — Minden külön értesítés helyett.

Müller Emil, Sopron és Kosztelitze Irénke Szombathely, jegyesek. — Minden külön értesítés helyett.

Fejér Klárit, Fejér Lajos építész, kormányfőtanácsos leányát eljegyezte Steiner Sándor a Contextport Rt. igazgatója Budapesten.

Löwenstein Sándor a pápai Tiferesz Bachurim alelnöke, eljegyezte Weisz Magduskát Debrecenből.

Tauber Szidi Nagymegyer, Baum Izrael, Guta, jegyesek. — Minden külön értesítés helyett.

Sajovits Mór nevelt leányát Basch Bözsikét, Miskolcra, eljegyezte Glück Hermann Soltvadkert. — Minden külön értesítés helyett.

Szerkesztői üzenetek

Dunaföldvár: A kéreztelt hitközség statusquo. — **Fiume:** Makarónt csakis megbízható orth. helyről szerezzon be. Tessék Weisz Mór, Budapest, VII., Dob-u. 22. fordulni. Ami a margarint illeti, azért nem szabad használni, mert „chélev”. — **Nyergesújfalú:** Verse még kiforratlan; sokat kell művelnie magát, míg alkalmat fog produkálni. — **L. H.:** Kedden érkezett meg. — **D. N.:** Tudomásunk szerint Bpest, a Dob-utca és annak környékén kizárólag a Weisz Mór sütőde áll az orth. rabbinátus felügyelete alatt.

Veek-end.

Fränkel Ignác a budapesti (Rombach-u. 12. sz.) orth. kóser

vendéglős **penziója Siófokon** a Royal pensió, István-u. 5. sz. (Fenyves üdülőttelep mellett). — **NAPI PENSIÓ P 8.** — Négyszeri bőséges ellátás. — Előjegyzések már most elfogadhatók a bpesti cím alatt. — Figyelmes kiszolgálás! Fényesen berendezett kényelmes szobák! — Saját templom és tórával a pensió f. hó 25-én megnyílik.

Egyedül **DOBOZGYÁR** Telefonszám: József 380-83 szombattartó

ROTTENBERG A. Nefelejts-ucca 59. sz. BUDAPEST.

Sirkövek Adler J. sírkövegyűjtőjében Budapest, Károly-körut 7. és Rombach ucca 4. sz. Telefon: József 364—20.

Megmentve

Német-zsidó elbeszélés 10

Írta: Guggenheimer S.

— Nos, mesélek neked róla... Bizony jó és kedves volt, aki látta, szerette őt. És a szép néninek kisfia volt, akit nagyon szeretett. És egyszer a néni férjének, aki a kisfiu apja volt, el kellett utaznia, messzire, tengeren tülra. Az apa nem vitte el magával a kisfiut és anyját a fáradságos nagy utra. Közben a néni kisfiacskájával máshová akart utazni és ott bevárni, míg az apa hazajön. De az uton borzasztó szerencsétlenség történt, több vasuti kocsi összezúzódott és meghalt ez a jószívű, aranyos lelkű néni is. A kisfiunak ám nem történt baja. Az kiáltozott, amit jó emberek meghallottak, hazavitték és felnevelték, mintha saját gyermekük lett volna. És szerették is őt, a gyereket is szerette őket és azt hitte, hogy a jó emberek az ő szülei. Tudod-e hogy hívják azokat a jó embereket?

Jánkele tagadólag rázta a fejét, míg Königstein tovább folytatta:

— **Maibaum** urnak és **Maibaum** né asszonyának hívják őket.

— És akarod-e tudni, mi a neve a kis gyermeknek?

Bár a legényke fejében a valódi tényállás kezdett derengeni, nem akart hinni Königstein szavainak. — »Haza akarok menni« — hangoztatta változatlanul.

Königstein ismét a szívére beszélt:

— Hiszen te itthon vagy, Jánkele! Az a szép, kedves néni a te jó anyád volt és te az ő fiacskája; Maibaumék a jó emberek, akik téged megtaláltak és felnevelték, de a papád én vagyok.

— Nem, nem, ez nem lehet igaz. Te csak tréfálsz, engedj már haza menni. Te nem is lehetsz az én atyám — kiáltotta végre Jánkele, könnyáztatta szemekkel.

— Miért gondolod, hogy nem lehetek a te apád?

— Hiszen te nem is vagy zsidó! Most már csak beláthatod, hogy nem ismerhetlek el apámnak.

— Ugyan, ugyan, kisfiam. Az igaz, hogy én nem vagyok zsidó, de

ugyannezen oknál fogva, te sem vagy zsidó.

— De én igenis zsidó vagyok — kiáltott fel Jánkele erőlesen.

— Tévedésben vagy kedves gyermekem. A te jó ápoló szüleid ugyan azt hitték, hogy zsidó vagy, de ők tévedtek. Csak olyan gyermek zsidó, akinek szülei zsidók, mivel pedig én nem vagyok az, tehát te sem lehetsz zsidó.

— Kérlek Königstein ur, ne üzzél belőlem bolondot! Én bizony zsidó vagyok — jegyezte meg végül is a kisfiu zokogva.

— Te esztelen kis gyermek vagy, fiacskám! Különböznél, hogy nem vagy zsidó. Hiszen a zsidókat senki sem szereti, még a jó I-ten sem.

— Ohó, — pattant föl Jánkele ajkán a válasz. — Azt én már jobban tudom. Ha a zsidók követik a jó I-ten szent parancsolatait: ha tartják a szombatot, ha nem élveznek tiltott ételeket, bizony nagyon is szereti őket a jó I-ten.

— No, lehet, hogy ebben neked van igazad kisfiam, de én bebizonyítottam neked, hogy te az én fiam vagy.

Ekkor Königstein előveszi a már szóvá tett medaillont.

— ארמון כשר —

VÉNUS

ételzsír

Synders győri orth. főrabbi ur hechserevel ellátva.

Vénus ételolaj

kiváló minőségben minden fűszer, csemege és élelmiszer üzletben kapható. — Gyártja:

Olajművek r.-t.

Kohn Adolf és Társa Győr-Budapest, Zoltán-utca 16. Telefon: 208-22.

Képviselet: Sussmann Lipót és Társa Telefon: „Újpest” 161.

— Ismered ezt, kisfiam? — Ez az enyém, anyám többször mutatta ezt nekem és mindig azt mondta, hogy ez az enyém.

— Most figyelj jól ide, Jánkele. Ezt a medaillont én készítettem hat évvel ezelőtt és megboldogult édesanyádnak ajándékoztam oda, aki azt egy láncon viselte és midőn Maibaumék téged megtaláltak, ez a medaillon a kezében volt. Azért szokta a te jó ápoló anyád mondani, hogy a medaillon a tiéd. Fölnyitotad már egyszer? Tudod-e mi van benne?

— Egy kép van benne.

— Nyisd ki a medaillont és után mondd meg, hogy ismered-e valakit, akihez az a kép hasonlít.

Jánkele megnyomja a medaillon rugóját, a fedél felpattan és a fiucska meglepetten kiált fel:

— Ez te vagy!

— Persze, hogy én vagyok! Ugye bár, most már elhiszed, amit neked mondtam: a medaillont az én arcképpemmel a te anyádnak ajándékoztam és te az én fiam vagy.

Jánkele lehorgasztotta fejét, dörzsölte szemét és ismételtelen könyörgött:

— Eressz haza szüleimhez!

Königstein úgy tett, mintha nem hallotta volna meg a fiu szavait.

Következőképp szól hozzá:

— Jer szívem, átmeccünk a szobába, melyet neked ajándékoztam s ahol oly sok szép játékod van. Majd megmutatom neked a szép nagy faliorát, mely ott lóg, az is a tiéd. Huzd csak meg a szallagot, az óra oldalán.

Königstein felemelte a gyermeket, s mikor ez meghuzta a szallagot, az óra zenélni kezdett. Jánkele hangosan ujjongott:

— Oh, mily szép ez az óra, de elvihetem magammal?

— Nem, fiam, az óra a falhoz van szegezve, teneked kell az óra mellett maradnod.

E kijelentésre a kisfiu ismét lehorgolt. Mutathatott neki Königstein bármít, aranyhegyeket is ígérhetett neki, Jánkele egyre csak haza kívánkozott.

(Folyt. köv.)

Pályázatok

Minden szó egyszeri beiktatása 16, vas- tagon szedett betűkből 32 fillér. Pályá- zatok felvételnek: Budapest, Sip ucca 10. — Hirdetések díja előre fizetendő. —

דיא בידסענמיהאלער אויפן ארץ, נעמיידע זוכט צום בעזעצן איהרעס ראבבינער-פאסטענס איינען רב למדן יודיש מוסלן בתורה ובחסידות. בעזערבער אונג נארישע שטאמטסברוקער, אים אלטער 60 30-40 יארערן, דיא 3 רבנים גדולים התרות בעזעצן אונג שאן אין איינער קהלה נע- וירקט האבען, ישיבה צוא לייטען אהרונ זינד, צייניסס דער פערטען בירגערשולקלאסע פאר- וויינען קאנגען "דיא אונגארישע שטראסע בע- הערשען, מאנען איהרע אפערטע מיט אונאבע איהרעס פאמיליענשטאנדעס אן ענדעסנע- מיטען מארשטאנד בן חג השבועות הבעל- איינענדען, נעהאלט לויט פער-אינבארונג צום פראפעקטאראט ווערדען נור בערופענע צונעל- סען, שמעען נור דעס אקצעסטרעסן פערנישעט.

Orth. IZR. Hitk. Elnökség, Búdszentmihály.

A nagysimonyi orth. IZR. hit- község kántor-metszői állásra 100 pengő havi fizetéssel és lakással pályázatot hirdet. Pályázhatnak mindazon nős emberek, akik még 40 évnél nem idősebbek és magyar állampolgárok. Pályázóktól megkiváncatlik, hogy három elismert rabbitól kaboljuk legyen. Próbára csak a meghívottaknak lesz az utiköltség megtérítve. Nagysimonyi, 1930. május hó 1. Kohn József hitközségi elnök.

A kiskunhalasi orth. IZR. hit- község pályázatot hirdet első metszői állásra. Megkiváncatlik, hogy 3 elismert orth. rabbitól ka- boló-ja, igen jó — lehetőleg zene- képzett — előmádkozó, kitűnő baal-kajre és gyakorolt mohel leg- yen. Pályázhatnak 40 éven aluli, kisasaládu, feddhetetlen előéletű magyar állampolgárok. Fizetés: havi járandóság megegyezés sze- rin, szabad lakás, fél sechító, az exportgabella részeseése és egyéb szokásos mellékjövede- lnek. Pályázatok felszerelve ka- boló-másolatokkal, kor és családi állapot megjelöléssel, bezárólag f. évi június hó 1-ig, alulírott elnök- séghez adhatók be. Az állás el- foglaltása kölcsönös megállapodás tárgy. Utiköltségre csak meghí- vottak számíthatnak. Kiskunhalas, 5690. Ijor hó 3-án, Schwarcz Mihály hitk. elnök.

Apróhirdetések

Hirdetési díjazás: minden szó egyszeri beiktatása 16, vas- tagon szedett betűkből 32 fillér. Állást keresőknek szavankint 13, vas- tagon szedett betűkből 26 fillér. Apróhirdetések felvétele: Budapest, VII., Sip ucca 10. — Jelégés levelek kettős borítékban válaszbellyel ugyanoda inté- zendők. — Apróhirdetések csak a díj elő- zetes felizetése mellett közölhetők.

HUSZONEGY esztendő óta közvetit házasságokat Nagy Jenő, Rákóczi ut 57/b. — Telefon. — Cégnélküli levelezés.

KIZÁRÓLAG előkelő körökben, házassá- gokat legdiszkrétebben közvetit Meisels héber könyvkereskedés és taliszazóvöde, Rombach-ucca 8. A Rombach templom- mal szemben.

NÖSÜLNE 28 éves kereskedő, kinek kitűnő alkalma van régi, jól be- vezetett üzletet átvenni. Keres há- zias, vallásos leányt, 10-12 ezer pengővel. »Biztos szaküzlet« jel- gén a kiadó továbbit.

MEGNÖSÜLNE orth. fiatalember, vi- déken, Bratislava közelében, kinek jól bevezetett üzlete van. 20-25 ezer pengővel rendelkező, háziasan nevelt, üzleti leányra reflektál. Ér- deklődők »Szlovenszko 32« jelégére írjanak.

KOMOLY orthodox családból való, jó fizetésű tisztviselő, intelligens, bentóra, nősülne. — Igénye: szig. orth. leány, hozománytal, vagy be- nősüléssel. Jelige: »Szigoruan val- lásos«, a kiadóba.

BENÖSÜLHET orth. zsidó családba intelli- gens érettségizett, minden kritikát ki- bíró 25-27 éves uri fiatalember. Fény- képes ajánlatokat továbbit e lap kiadó- hivatala. »talmudtudo előnyben« jelige alatt. Hozomány 35.000 Pengő.

KERESEK fiannak oly kimondottan szép özvegyasszonykát, aki föltét- len vallásos, jólelkű, talmid chó- chóm ve-chószid leánya. 40,000 P hozománnyal vagy vagyonnal. Gyermekek n e m a k a d á l y. Illó parti legyen egy 50,000 pengővel ren- delkező 30 éves nagykereskedő, öz- vegyemberhez. Sádchent elfoga- dok, de nem díjazok. Adatokat tel- jes címmel, nem burkoltan, kérek. »Titoktartó bentajró« jelégére a »Zsidó Ujság«-hoz.

CSEPELI gépgyár pápai főlerakata ügynököket havi 150 P fizetéssel felvesz, Csepel-kerékpárok eladá- sára. Wéber Albert, Pápa.

TALMUDISTA elmenne házitánitó- nak, esetleg pusztára, szerény fi- zetésért. »Vallásos« jelige.

500 KGNYI, egészen új Rási-beti 30 százalékkal bolti áron alul el- adó. Nyomda, Balkány.

SÓCHET-ÜBÖDEK, kinek 3 elismert orth. rabbitól kaboló-ja van, fűrdőben (külföldön is) fűrdőszezon- ra, metszői állást elvállalna. Cim a kiadóhivatalban, »Sóchet« jel- gére.

AJFESZ-SAJCHET állást keresek. — »Szerény« jelégére. Melamed állást is vállalok.

RÖVIDARU utazói, vagy biztosítási ügynöki állást keresek. »Nagy is- meretség« jelige.

KISEBB orthodox családnál ellátást keres pár napra orthodox, vidéki nő. Sürgős ajánlatokat kérek »Fel- tétlen tisztaság« jelégére a kiadó- hivatalba.

MÜBUTORASZTALOS levelezőlaphi- váusra házhoz megy munkáért. — Cim: Lichtmann József, Király u. 21., II. em. 42.

KERESÜNK az összes főkönyvek ve- zetéséhez értő, mérlegképes köny- velőnőt, ki a pénztárt is vezeti. — Írásbeli ajánlatokat kérünk. Első Bácsalmási Hengerműalom Rt.

PERFEKT magyar-német levezető, mérleg- képes könyvelő, kitűnő munkasó, szá- mos évi gyakorlata megfelelő állást keres, eszleg óras könyvelést és leve- lezést is vállal. Elmegy vidékre is. Szi- ves megkeresést, »szombatot tartó 1930« jelégére a kiadóba.

CIPŐÜZLETEMHEZ, mely forgalmas he- lyen 25 éve fennáll 5000 pengőig társat keresek. Cim a kiadóban.

MEGBIZHATÓ, középkorú, perfekt ház- vezetőnő, intelligens, elmenne május 15-ére szigoruan vallásos, urházhöz hol cseléd van. »Lelkiismeretes« jelige

SÍRKÖVEK minden kivitel- ben legolcsóbb gyáriáron Schreiber Jakob villanyerőre berendezet. sírkőüzemében Debret- cen, Hunyadi-utca 14.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy orth. כשר kávé mérés és falatozó üzletemet, Győr, ARANY JÁNOS-UTCA 10, szám alá helyeztem át. — Kérem továbbra is a n. é. közönség szives pártfogását. A legelőzékenyebb kiszolgálásról biztosítom. Berger Salamon, Győr Arany János-utca 10.

Felelősszerkesztő és kiadóulajdonos GROSZBERG JENŐ

Hoffmann és Társa könyvnyomda, VI., Próféta-u. 7.

בב אללנעמינע יודישע צייטונג

ZSIDÓ UJSÁG

AZ ORTHODOX ZSIDÓSÁG FÜGGETLEN HETILAPJA

Alapította: Groszberg Lipót ז"ל Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Sip ucca 10. sz. Telefon: J. 425-90. Csekkszám: 50.791. Egész évre 20 pengő Szerkeszti: Groszberg Jenő Tudósítás a 9-ik oldalon

A nyitrai főrabbi elhunyt Már megint a „Ción bölcsei“

Vasárnap és hétfőn Budapesten az asztalosok gyülekeztek, egy ha- zafias Liga tartott előadást és a Társadalmi Egyesületek Szövetsége (Tesz) rendezett az oroszországi val- lásüldözés ellen tiltakozó gyűlést. Derék iparosok öntötték ki bánatu- kat a nehéz gazdasági viszonyok miatt; egy politikus, aki még nem régen az antiszemita harcok szerve- zet vezéregyénisége volt, talán most is az, tartott előadást amerikai ta- nulmányutján tett tapasztalatairól: evangélikus s református püspökök, katolikus vezérferfiak tiltakoztak a bolsevizmus országában folyó val- lásüldözés ellen, szóval csupa nem- zsidó szónok. S mégis az össze- jöve- telek nekünk, zsidóknak sok oly mozzanatot foglalnak magukban, zsidó viszonylatban, amelyeknek megszívlelését, sajnos, egyelőre nem várhatja semmiféle, a realitásokat ismerő, gondolkodó zsidó, de amely momentumok megszívlelése az egyetlen módja annak, hogy a mai- nál kedvezőbb tisztább légkörbe kerüljünk. ... Először a zsidókat üldözték, azután... — mondja az asztalosok egyik vezetője. (Hogy mi követte- zett az „azután“ után, az már nem tartozik hozzánk.) E mondás meg- adja annak okát, miért nem lehet zsidógyűlöletre, zsidó existenciák letöresére, a zsidónak másodosztályu polgárrá való degradálására alapí- tani egy rendszert. Már jóval a há- ború előtt láttuk azt Galiciában: a parasztokat előbb a zsidók ellen lá- zitották, de azután a grófok ellen vonultak. Romániában is a zsidó bérlők ellen elkövetett rombolások után következtek a bojárak. A faj- gyűlölet úgy jár, mint Goethe bü- vésszinasa: az általa felidézett rom-

boló szellemeken nem tud urrá len- ni. (Die Geister, die ich rief, die werd' ich nun nicht los.) Az iparo- sok jalkiáltásából kiderül, hogy a zsidók gazdasági összeomlásának hullámai immáron nyaldossák azo- kat a szigeteket, ahol azok tartóz- kodtak, akik azt hitték, hogy Ma- gyarország összes problémáit a zsi- dóság hátraszorításával meg lehet oldani. Természetesen vannak most is, akik ama Bourbonokhoz tartoznak, akik sem felejteni, sem tanulni nem akarnak. Nem akarják megtanulni az idők tanításait s nem akarják fe- lejtetni azt a szép időt, amikor kar- rier elérésére elég volt az, ha az ember a felelőtlen elemekhez tarto- zott. Ebben a körben természetesen találták, hogy az említett Liga elő- adása előtt egy szemenszedett ha- zugságokat tartalmazó antiszemita röpiratot kell terjeszteni. A röpirat egy foszlánya a „Ción bölcsei“ né- ven terjesztett otromba hamisít- ványnak, amelyet ezerszer megbé- lyegeztek már! Igazán nevetni kel- lene, ha nem volna szomorú, ha azt olvassuk: »imádkozzatok naponta a „Semone-cszre“ átok-imát a gójok- ra, amely így szól: thod (igy) sebe gojim harog = öld meg a gójt és királyját.“ Ime, ilyen módon koty- vasztják össze a fenségesen szép imákat tartalmazó „Semajne Eszre“ 18 áldásmondatot azzal a bélehami- sított, királygyilkolással elferdített, elkeseredett talmudi mondással, amely a „vallásos“ egyiptomiakat akarja megbélyegezni, amiért a jég- esőtől megmenekült állataikat kész- séggel felajánlották a kivonuló zsi- dók üldözésére. A röpcédula terjesz- tői azonban nem tehetnek róla, ők éveken keresztül hozzá voltak szok-

va, hogy hazafias felvonulások nem- zeti nekibuzdulások s fajmentő ak- ciók nem jelentettek más eszmékört, mint amelyet a magát a röpcédulán büszkén megnevező köztisztviselő revellál. És épen ebből az okból nem lehet kellő erkölcsi értéke s átütő ereje annak a tiltakozásnak, amely a szovjetoroszországi vallásüldözés el- len hangzott el oly előkelő körben, mint amilyen a „Tesz“. Hogy milyen borzasztó s égbekiáltó lélek-mészár- lás folyik a bolsevizmus országában, azt nem kell nekünk, zsidóknak kü- lön kiemelnünk. Aki a zsidó vallá- sosság sajátosságával tisztában van, az tudja, hogy a szovjet valláselle- nes politikája elsősorban s legsulyo- sabbban a zsidóságot sújtja. Mert ha például 10 év múlva megszűnik a vallás elnyomása, akkor a keresz- tény társadalom minden nagyobb nehézség nélkül ismét vallásossá le- het. De mit csináljon a zsidóság az- zal az ifju nemzedékkel, amely fel- nőtt a Tóra ismerete nélkül, amely esetleg egy zsidó törvény szerinti vérfertőző házasságból származik, amelynek a vallástörvényről, amely a zsidót elkíséri egész életutján, hal- vány sejtelve nincsen? Hisz oly torz zsidó-típus kifejlődéséről van szó, amelyet a zsidó történet nem ismer! A panaszkodó asztalos, a tanul- mányutjáról referáló politikus, a patétikus vallásvédelmező püspök egyaránt azt hirdeti tehát számunk- ra, hogy az állami erkölcs kérdése a zsidósággal, a gyengébbel való eljá- rás. Vallási elnyomás, igazságtalan- ság ellen csak az a közösség tilta- kozhatik, amely a saját körében ér- vényre juttatta a polgári egyenlőség erkölcsi alaptörvényét.